

Case-studies

De Britse industrie: een macht

A. NAESSENS,

BDBH, Regionale Directie West-Vlaanderen

Eens heeft Napoleon het Verenigd Koninkrijk misprijzend een natie van winkeliers genoemd. Voor wie weet dat dit land ooit vrijwel een vijfde deel van de wereld onder zijn bezittingen telde en er actief handel mee dreef en drijft, zou de term 'winkeliers op wereldschaal' misschien realistisch klinken.

Die wereldhandel, naast het feit dat Groot-Brittannië beschikte over een aanzienlijk menselijk potentiëel en over ruime voorraden aan kolen en ijzer, hebben het mogelijk gemaakt dat de industriële revolutie in het begin van de 19e eeuw, precies in dit land haar snelle start kende.

Waar staat onze nieuwe EEG-partner nu?

Twee wereldoorlogen hebben hem gedurende enkele zeer belangrijke jaren in grote mate geïsoleerd van zijn leveranciers en zijn klanten en hebben zijn politieke en financiële positie verzwakt.

Als het Verenigd Koninkrijk thans de frontpagina haalt, is het in verband met een devaluatie van het pond, de invoerbeperkende maatregelen, het faillissement van Rolls-Royce, de moeilijkheden bij de scheepswerven, de stakingen of de onrustbarende verkloosheidscijfers. De bijhorende commentaar wordt dan veelal doorweven met verwijzingen naar de trage stijging van produktiviteit, economische groei en investeringen, of naar het konservatisme van de Britse entrepreneurs en de eigen structuur van het vakbondswezen.

Dit alles kan leiden tot een ietwat lichtvaardige en niet ongevaarlijke onderschatting van de industrie van een land, dat binnen de EEG-grenzen niet alleen onze partner en klant, maar ook onze mededinger zal zijn.

Zij die erbij betrokken waren, weten op welke onverschilligheid de recente inspanningen om in België belangstelling te wekken voor de Britse markt, al te dikwijls gestoten zijn. Bij al wie de wait-and-see houding terzake van veel onzer industriëlen kent, zal ook wel de vraag rijzen in welke mate deze bedrijfsleiders zich, elk op hun domein, rekenschap geven van de mogelijke weerslag van de Britse concurrentie.

De Britse fabrikanten analyseren heel wat scherper hun kansen en bereiden zich beter op de konfrontatie voor.

Het gaat niet op, om binnen het bestek van een beknopte bijdrage zelfs maar te pogen om een schets te maken van de Britse industrie. Uitweiden over de facetten van haar structuur, haar lokalisering, management en problematiek is onmogelijk.

Wellicht is het dan ook nuttiger, slechts enkele markante aspecten te belichten, die tot nadenken kunnen stemmen, nu Groot-Brittannië de stap naar Europa toe heeft gezet.

Een industrie met wereld-allures

Het Verenigd Koninkrijk is nog steeds de derde wereld-exporteur van fabrikaten en zijn produktiepakket omvat een brede, gediversifiëerde gamma.

Het grootste deel van deze produkten wordt vervaardigd in privébedrijven. Weliswaar heeft het rijk soms belangrijke, tot zelfs majoritaire aandelenparticipaties in bepaalde ondernemingen, maar de zgn. genationaliseerde bedrijven, met hun specifieke beheersstructuren zijn in de fabrieksindustrie vrij zeldzaam. Het meest bekende voorbeeld daarvan is natuurlijk British Steel Corporation.

Merkwaardig is ook dat vijf van de belangrijkste industriële vennootschappen, elk niet minder dan 100.000 aandeelhouders tellen.

Circa 8 miljoen Britten zijn in de industrie bedrijvig. Van de ongeveer 90.000 gerecenseerde bedrijven, stellen 57 % minder dan 25 personen tewerk. Dit betekent weliswaar dat ook Groot-Brittannië zijn KMO heeft, maar er mag niet uit het oog worden verloren dat deze groep slechts 6 % van de arbeidsmarkt voor zijn rekening neemt. Daarentegen wordt 60 % van de tewerkstelling in de fabrieksindustrie verzekerd door 975 firma's die elk méér dan 1.000 personeelsleden tellen. De gemiddelde bedrijfsgrootte neemt overigens sinds het begin der zestiger jaren traag, maar voortdurend toe.

Ook naar de omzet gemeten, mag de Britse fabrieksindustrie niet onderschat worden. Van de 100 belangrijkste industriële ondernemingen in Europa telt het Verenigd Koninkrijk er 33, tegenover 22 Duitse en 18 Franse. Nederland en Italië worden elk met 5 bedrijven vermeld, België met 3 en Luxemburg met 1. Al is de dimensie van firma's niet steeds een waarborg voor efficiëntie, toch betekent zij meestal een niet onaardige troef op de afzetmarkten.

Investerings- en produktiviteit worden aangepakt

Niettegenstaande alles blijft de industrie in Groot-Brittannië een zorgenkind, vooral op het vlak van de investeringen en de produktiviteit.

De Britse industrie staat blijkbaar niet principieel afwijzend tegenover investeringen. Zo werd er, tijdens de periode van 1964 tot en met 1970, voor meer dan 2,5 miljard pond in het buitenland geïnvesteerd en ook in de EEG bouw Groot-Brittannië bruggehoofden.

De opeenvolgende regeringen hebben gepoogd de uit de omstandigheden voortvloeiende aarzeling tegenover de investeringen in het land zelf, te overwinnen, zij het dan elk met verschillende methodiek en middelen.

De thans gangbare maatregelen zoeken het heil eerder in een gustig systeem van fiskale afschrijvingen van de investeringen en in het milderen van de vennootschapsbelastingen, dan wel in het vroeger toegepaste subsidiëringstelsel. Terloops dient in dit verband vermeld dat Groot-Brittannië zeer veel aandacht besteedt aan pogingen om de industriële concentraties van het zuidoosten en van de Midlands open te werken. Het is wellicht ook in dit land, dat de meeste aandacht en steun worden geschonken aan de probleemgebieden en dat de grootste waaier van voordelen wordt verleend aan industriële vestigingen.

Het Department of Trade and Industries, het nieuwe ministerie dat verantwoordelijk is voor de politiek inzake produktie en voor de binnen- en buitenlandse handel, en de National Economic Development Council hebben daarnaast een open oog voor de produktiviteitsproblemen. Men is er zich immers van bewust dat tussen 1963 en 1969 de produktie man/uur in de Britse industrie slechts steeg met 29 % t.o.v. 51 % in Frankrijk, 49 % in Italië en 44 % in de BRD. Daarom doen de verantwoordelijken ook stevige inspanningen om de produktiviteit te bevorderen. Deze inspanningen worden de jongste tijd blijkbaar wel met enig sukses bekroond, maar ook op dit domein wordt verwacht dat de toetreding tot de Gemeenschap voor de definitieve stoot zal zorgen.

De EEG-stimulans

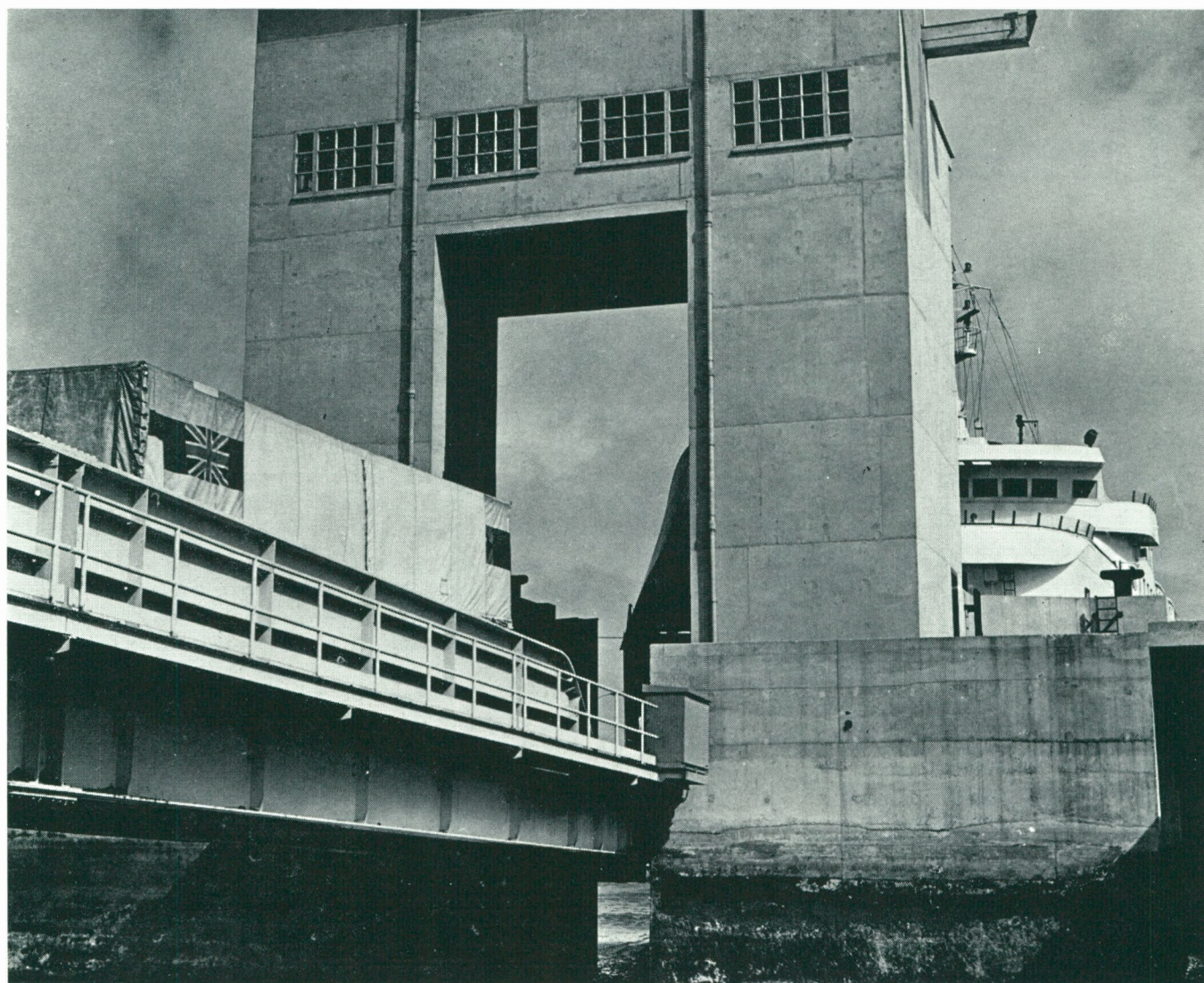
De grootste stimulans tot investeren en vernieuwen ligt ongetwijfeld in de houding die de Britse industrie inneemt tegenover het lidmaatschap van de EEG. De Confederation of British Industries en haar leden zijn zeker niet de lauwste voorstanders van de toetreding.

De Britse industriëlen hebben immers te lang en te goed de kwalijke invloed ondervonden van periodes van economische moeilijkheden, aaneengeregen door stop-and-go maatregelen.

Zij weten dat deze situatie weinig bevordelijk is voor het scheppen van een betrouwbaar investeringsklimaat. Zij hebben ook ondervonden dat een thuismarkt van 55 miljoen verbruikers die evolueert in weinig gunstige economische omstandigheden, onvoldoende ruimte biedt voor de ontplooiing van hun bedrijven. Zij zijn er zich verder van bewust dat de afzetmogelijkheden op hun klassieke Commonwealthmarkten te traag groeien en in bepaalde gevallen zelfs inkrimpen. Zij stellen tenslotte ook vast dat allerhande hinderpalen de uitbreidingskansen naar de andere grote en interessante economische blokken toe, in de weg staan.

Daarom willen zij in de EEG die ruime en expansieve markt zonder tarifaire beperkingen vinden, die een rationeler uitbouw van hun bedrijven mogelijk maakt en bijdraagt tot het scheppen van een geschikt investeringsklimaat.

Vooraf door de kapitaalintensieve speerpuntindustrieën die zeker geen technologische achterstand op Europa hoeven in te halen, wordt die verruiming gewenst, omdat

Archief MBZ

Zeebrugge Terminal

zij een optimaler bedrijfsgrootte en betere rentabiliteit van de investeringen zal mogelijk maken.

In de industriële kringen beseft men ook dat de EEG niet alleen een ruime, maar ook een snel groeiende markt is, waarvan het BNP en het welvaartspeil in elk der lidstaten sneller stijgen dan in het Verenigd Koninkrijk.

Tenslotte wordt ook van de hogere produktiviteit van de Europese industrie een prikkel verwacht voor de eigen bedrijven.

Het CBI-rapport ' Britain in Europe ' ziet in de toetreding

de manier om een aanzienlijk hogere groei te halen dan tijdens de jongste 15 jaar werd bereikt en om door de integratie in een ruime, competitieve en snel groeiende markt enkele structurele zwakheden van de Britse economie uit de baan te ruimen.

Uit wat voorafgaat blijkt dat de Britse fabrieksindustrie zich terdege instelt en voorbereidt op de Europese uitdaging. Onze bedrijven zouden er goed aan doen hun kansen over het Kanaal evenmin te verwaarlozen en aandachtig de Britse mededinging op hun EEG-markten te volgen.